

**พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์
ในสถาบันอุดมศึกษา***
**Information Behavior of Students in the Field of
Music at Tertiary Institutions**

สุพัต ทองฉวี¹

บทคัดย่อ

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเปิดสอนหลักสูตรดนตรีที่เป็นสาขาวิชาหนึ่งในคณะ หรือเป็นคณะดนตรี ซึ่งเปิดสอนวิชาดนตรีหลากหลายสาขาวิชา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางวิชาการและวิชาชีพดนตรี ห้องสมุดดนตรีจึงต้องเป็นแหล่งข้อมูลดนตรีที่สำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า และการประกอบอาชีพนักดนตรีทั้งในด้านทฤษฎีและหลักการปฏิบัติดนตรีให้บริการสื่อดนตรีที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษามากที่สุด และสามารถบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 383 คน จากการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t- test F- test และ การเปรียบเทียบรายคู่ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารสนเทศดนตรี เพื่อความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ แหล่งข้อมูลทางด้านดนตรีที่ใช้มากที่สุดคืออินเทอร์เน็ตโดยใช้ search engine และสืบค้นจากชื่อศิลปิน ชื่อวง มากที่สุด นักศึกษาใช้สื่อดนตรีที่เป็นฐานข้อมูลออนไลน์ และใช้เนื้อหาด้านการปฏิบัติดนตรีทักษะดนตรีมากที่สุด นักศึกษามีความตระหนักว่า การละเมิดลิขสิทธิ์เพลงเป็นผลเสียต่อผู้สร้างสรรค์ผลงาน และนักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สารสนเทศทางด้านดนตรีจากสื่อดนตรีเนื่องจากมีราคาสูง เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศดนตรีของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาต่างกันมีพฤติกรรมสารสนเทศและมีปัญหาการใช้สารสนเทศดนตรีแตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมสารสนเทศ, นักศึกษาสาขาดุริยางคศาสตร์

¹นักศึกษาลัทธิสุทธศิลป์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2554

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. ประภาส พานันท์

Abstract

In this research, the aim was to study the information behaviors of students in the field of music. Personal information regarding gender, year and field of study was compared to problems in the use of music information. The sample population garnered through Taro Yamane's formula consisted of 383 undergraduate music students in 49 universities. The stratified random sampling technique and simple random sampling method was used while selecting universities. A questionnaire was devised. Data collected analyzed descriptive statistics, percentage, mean and standard deviation. Hypothesis testing using t test technique and the F test technique of one-way (ANOVA) was used.

Findings spotlighted that most students used music information found on line in data bases to better understand musical skills and musical practices. Problems occurred with relation to high cost of music media, paucity in libraries, insufficient musical information resources. Findings also related to difference in behavior related to gender, year of study.

Keywords: information behaviors of Students in the field of music

ความนำ

ดนตรีเป็นงานสร้างสรรค์และเป็นศิลปะแขนงหนึ่งของมนุษย์ ที่ใช้เสียงเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกไปสู่ผู้ฟัง ดนตรีช่วยกล่อมเกลาจิตใจของผู้ฟัง ให้มีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลาย และสงบ ดนตรีช่วยสะท้อนภาพความเป็นไปของสังคมในแต่ละยุคสมัย และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสั่งสอนหรือสืบทอดเรื่องราวในสังคมจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้ยังมีการนำดนตรีมาเป็นเครื่องบ่งชี้การศึกษาโรคอีกด้วย และที่สำคัญดนตรีแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติที่มีศิลปวัฒนธรรม (โกวิทย์ ชันธสิริ, 2550, หน้า 2; คมสันต์ วงศ์วรรณ, 2551, หน้า 1)

สถาบันการศึกษาในประเทศไทย ได้เห็นความสำคัญของดนตรีจึงได้พัฒนาหลักสูตรดนตรีและเปิดสอนในมหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆ ทั้งหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี และปริญญาตรี 4 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เปิดสอน 5 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาดนตรีไทย สาขาวิชาดนตรีตะวันตก สาขาวิชาดนตรีศึกษา สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ และสาขาวิชา

ดนตรีอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจ ทางด้านทฤษฎีดนตรีและด้านปฏิบัติดนตรีอย่างถูกต้องในระดับมาตรฐานสากล มีความเข้าใจในสุนทรียะและปรัชญาดนตรี เป็นผู้นำทางวัฒนธรรมดนตรี สามารถพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดนตรีได้อย่างมีคุณภาพ ถ่ายทอดความรู้ ให้บริการวิชาการ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีและสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยสอดคล้องกับความต้องการในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ อีกทั้งบัณฑิตต้องเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อสามารถผลิตบัณฑิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ สถาบันการศึกษาจึงต้องมีแหล่งสารสนเทศ และทรัพยากรสารสนเทศทางด้านดนตรีที่สอดคล้องกับความต้องการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

แหล่งสารสนเทศทางด้านดนตรีในประเทศไทย มีห้องสมุดดนตรีที่สังกัดในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนหลายแห่ง เช่น หอสมุดแห่งชาติซึ่งมีหอสมุดดนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และห้องสมุดดนตรี

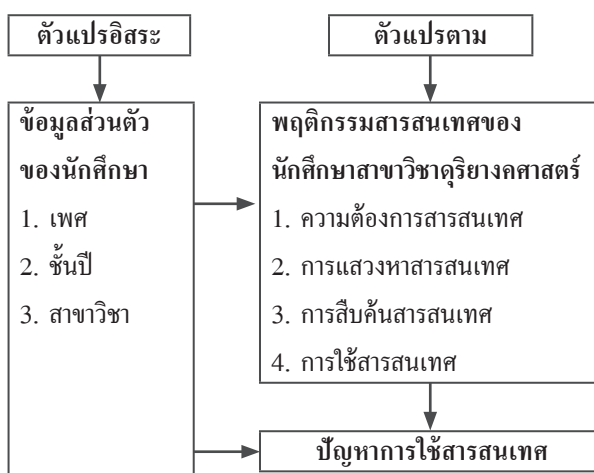
ทุกกระหม่อมสิรินธร ห้องสมุดดนตรีในสถาบันการศึกษา เช่น ศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดดนตรีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และห้องสมุดดนตรีหน่วยงานอื่นๆ เช่น ห้องสมุดดนตรีอุทยานการเรียนรู้ทีเคพาร์ค (TK Park) และศูนย์สังคีตศิลป์ เป็นต้น ทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ใช้ศึกษา ค้นคว้า และวิจัย เป็นสื่อดนตรีที่อยู่ในรูปแบบสื่อตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ โน้ตเพลง และ เนื้อเพลง เป็นต้น สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น แผ่นเสียง แอ็บบันทึกละเสียง แผ่นซีดี แผ่นดีวีดี ภาพยนตร์ (สำนักหอสมุดแห่งชาติ, 2551, หน้า 2-16; อนุรักษ์ สุทธิจิตต์, 2544, หน้า 167-178) และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น สื่อมัลติมีเดีย ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลซีดีรอม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และซีดีรอมโปรแกรมการเขียนโน้ตดนตรีเพื่อประพันธ์เพลง เป็นต้น นอกจากนี้ห้องสมุดที่ดีควรจะมีสถานที่ที่สะอาด สะดวกสบาย สดใส มีทรัพยากร ห้องสมุดที่ครบถ้วน หลากหลาย เชื่อถือได้ มีระบบงานที่เป็นระบบ สืบค้นได้ง่าย ใช้งานได้สะดวก มีบริการ และกิจกรรมที่ทันสมัย ว่องไว ได้ความรู้ และมีบุคลากร ห้องสมุดที่ยิ้มแย้มแจ่มใส มีหัวใจบริการ (น้ำทิพย์ วิชาวิน, 2550, หน้า 10) เพื่อช่วยให้ห้องสมุดสามารถจัดบริการที่มีประสิทธิภาพ สนองความต้องการของผู้ใช้ที่มีความหลากหลาย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ และ ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงทรัพยากรสารสนเทศทางด้านดนตรีของห้องสมุด และนำไปพัฒนาวิธีการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทางด้านดนตรีที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนองความต้องการของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ได้อย่างแท้จริง และปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มีความเข้าใจในการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อจะได้เป็นนักดนตรี ครูสอนดนตรี และนักวิจัยที่มีจริยธรรม และคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ จำแนกตามเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาที่ศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ จำแนกตามเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาที่ศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษามีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สารสนเทศด้านดนตรี หมายถึง เรื่องราว วิทยาการหรือความรู้ ข้อเท็จจริง รวมทั้งข้อมูล ข่าวสาร หรือคำบอกเล่าทั้งหลายที่เกี่ยวกับดนตรี เพลง โน้ตเพลง วงดนตรี เครื่องดนตรี รวมทั้งบุคคลผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประพันธ์ นักร้อง ผู้ผลิต ที่มีการบันทึกอย่างมีระบบ และเผยแพร่ในรูปแบบหรือสื่อต่างๆ

พฤติกรรมสารสนเทศ หมายถึง นักศึกษา มีการปฏิบัติในด้านความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศ การสืบค้นสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศ

ความต้องการสารสนเทศด้านดนตรี หมายถึง นักศึกษาต้องการสารสนเทศด้านดนตรีเพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อค้นหาข้อมูลเสริมการเรียนรู้ เพื่อหาข้อมูลสร้างสรรค์ผลงานดนตรี เพื่อฝึกทักษะด้านดนตรี เพื่อสร้างแรงบันดาลใจทางดนตรี เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวในแวดวงดนตรี และเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

การแสวงหาสารสนเทศด้านดนตรี หมายถึง นักศึกษาที่ค้นหาสารสนเทศด้านดนตรี โดยใช้แหล่งสารสนเทศดนตรีที่เป็นสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานสังกัดอื่นๆ รายการวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือนิตยสาร/นิตยสาร ชีตเพลงหรือโน้ตเพลง สอบถามอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรุ่นพี่/เพื่อน งานแสดงดนตรีต่างๆ (indoor และ outdoor) และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การสืบค้นสารสนเทศด้านดนตรี หมายถึง นักศึกษามีวิธีการสืบค้นข้อมูลทางด้านดนตรีโดยสำรวจจากชั้นหนังสือโดยตรง หรือสำรวจจาก WebOPAC ของห้องสมุด หรือค้นหาจากอินเทอร์เน็ตโดยใช้ โปรแกรมค้นหา (search engine) เป็นต้น และนักศึกษาเลือกใช้คำในการหา โดยใช้ชื่อนักประพันธ์ดนตรี (composer) ชื่อเรื่อง ชื่ออัลบั้ม ชื่อเพลง (title) ชื่อศิลปิน/ชื่อวง (artists) และคำสำคัญ (keyword) เป็นต้น

การใช้สารสนเทศด้านดนตรี หมายถึง นักศึกษา ใช้สื่อด้านดนตรีประเภทหนังสือ ตำรา โน้ตเพลง วารสารดนตรีหรือนิตยสารดนตรี ชีตเพลง วีซีดี และวีดีโอการแสดงดนตรี และฐานข้อมูลออนไลน์ (ไฟล์ดิจิทัล เอ็มพีสาม และพีดีเอฟ) เป็นต้น

จริยธรรมการใช้สารสนเทศ หมายถึง นักศึกษา ใช้สารสนเทศด้านดนตรีที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่นำสารสนเทศไปเผยแพร่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้สร้างผลงาน

และไม่นำสารสนเทศที่มีลิขสิทธิ์ไปแสวงผลประโยชน์ในทางมิชอบ

ปัญหาการใช้สารสนเทศ หมายถึง ข้อขัดข้อง อุปสรรคของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ที่เกิดจากพฤติกรรมในด้านความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศ การสืบค้นสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศ

นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทย สาขาวิชาดนตรีตะวันตก/ดนตรีสากล สาขาวิชาดนตรีศึกษา สาขาวิชาดนตรีเชิงพาณิชย์ และสาขาวิชาดนตรีอื่นๆ และอยู่ในชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ที่มีเพศชั้นปี และสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศแตกต่างกัน
2. นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ที่มีเพศชั้นปี และสาขาวิชาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2554 จากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรดนตรีทั้งสิ้น 49 แห่ง จำนวน 8,842 คน โดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความคาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างและได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ตามสัดส่วนของกลุ่มมหาวิทยาลัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี และสาขาวิชา ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ และปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศ และ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการให้บริการ ข้อมูลด้านดนตรีของแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นตอนที่ 2 เท่ากับ 0.93 และตอนที่ 3 เท่ากับ 0.82 โดยผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 383 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการทดสอบสมมุติฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 107-109)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3.1 ทดสอบสมมุติฐานความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพศชายและหญิง โดยใช้สถิติ t-test

3.2 ทดสอบสมมุติฐานความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปี และสาขาวิชาต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA)

3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference) ในกรณีที่ผลการทดสอบความแปรปรวน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 คน เป็นเพศชายร้อยละ 71.50 และ เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 28.50 ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 20-21 ปี ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ในคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีตะวันตก และเล่นเครื่องดนตรีไฟฟ้า นักศึกษามีสมาชิกในครอบครัวเล่นดนตรี คิดเป็นร้อยละ 44.60 และเคยได้รับรางวัลหรือเข้าร่วมการแข่งขันทางดนตรี คิดเป็นร้อยละ 64.00 ส่วนใหญ่ชอบแนวเพลง Pop และฟังเพลงจากอินเทอร์เน็ต โดยสืบค้นข้อมูลดนตรีจาก www.youtube.com

2. พฤติกรรมสารสนเทศ

2.1 ความต้องการสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศ เพื่อความบันเทิง/พักผ่อน หย่อนใจคิดเป็นร้อยละ 4.31 รองลงมาคือ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจทางดนตรี และเพื่อฝึกทักษะด้านดนตรีคิดเป็นร้อยละ 4.21อยู่ในระดับมาก

2.2 การแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้แหล่งข้อมูลทางด้านดนตรีจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 4.47 รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรุ่นพี่/เพื่อน และสอบถามอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีคิดเป็นร้อยละ 4.03 อยู่ในระดับมาก

2.3 การสืบค้นสารสนเทศ พบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่สืบค้นสารสนเทศทางด้านดนตรีโดยใช้ search engine สืบค้นจากชื่อศิลปิน/ชื่อวง คิดเป็นร้อยละ 4.31 รองลงมาคือ ชื่อเรื่อง/ชื่ออัลบั้ม/ชื่อเพลง และชื่อนักประพันธ์ดนตรีคิดเป็นร้อยละ 4.18 อยู่ในระดับมาก

2.4 การใช้สารสนเทศ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูลดนตรีออนไลน์คิดเป็นร้อยละ 4.14 รองลงมาคือ โน้ตเพลง และซีดีเพลง วีซีดี และดีวีดี การแสดงดนตรี โดยใช้เนื้อหาในด้านการปฏิบัติดนตรี/ทักษะดนตรีคิดเป็นร้อยละ 4.12 รองลงมาคือ ทฤษฎีดนตรี และสื่อดิจิทัลทางดนตรีอยู่ในระดับมาก และนักศึกษามีความตระหนักว่า การละเมิดลิขสิทธิ์เพลงเป็นผลเสียต่อผู้สร้างสรรค์ผลงานคิดเป็นร้อยละ 3.85 อยู่ในระดับมาก

3. ปัญหาการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สารสนเทศทางด้านดนตรีจากสื่อดนตรีมีราคาสูงคิดเป็นร้อยละ 3.68 รองลงมาคือ สื่อดนตรีในห้องสมุดไม่เพียงพอต่อความต้องการคิดเป็นร้อยละ 3.55 และแหล่งสารสนเทศทางด้านดนตรีมีไม่เพียงพอคิดเป็นร้อยละ 3.51 อยู่ในระดับมาก

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาต่างก็มีพฤติกรรมสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันคิดเป็นร้อยละ 3.54 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามужชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมสารสนเทศแตกต่างกัน โดยนักศึกษาเพศหญิงมีการแสวงหาสารสนเทศและการสืบค้นสารสนเทศมากกว่านักศึกษาเพศชาย นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมสารสนเทศแตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาทุกชั้นปี และนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีพฤติกรรมสารสนเทศแตกต่างกัน โดยนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีไทยมีความต้องการสารสนเทศและการแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. การเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการใช้

สารสนเทศแตกต่างกันคิดเป็นร้อยละ 3.41 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่าเพศชาย นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันโดยนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่านักศึกษาทุกชั้นปี และนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันโดยนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทยมีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่านักศึกษาทุกสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาสาขาดุริยางคศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล จำแนกได้ ดังนี้

ความต้องการสารสนเทศ

การศึกษาความต้องการสารสนเทศของนักศึกษาสาขาดุริยางคศาสตร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศ เพื่อความบันเทิง/พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจทางดนตรี และเพื่อฝึกทักษะด้านดนตรี ซึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์มีความตึงเครียดจากการเรียนทฤษฎีดนตรีและฝึกปฏิบัติดนตรีจากในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จึงใช้สื่อดนตรีเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด นอกจากนี้ นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ใช้สื่อดนตรีเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและฝึกปฏิบัติดนตรี เพราะนักศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจทางด้านทฤษฎีดนตรีและด้านปฏิบัติดนตรี มีความเข้าใจในสุนทรียะและปรัชญาดนตรี จึงจะสามารถพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดนตรีได้อย่างมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Inskip et al. (2007), Lee and Downie (2004) และ Narveson (1999) พบว่า นักศึกษา นักดนตรี และผู้ใช้บริการห้องสมุดดนตรีใช้สารสนเทศทางด้านดนตรีเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อกระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานดนตรี และเพื่อต้องการเพิ่มทักษะทางดนตรี

การแสวงหาสารสนเทศ

การศึกษาการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่แสวงหาสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้เว็บไซต์ www.youtube.com เนื่องจากสามารถให้บริการได้ฟรีและมีเพลงเป็นจำนวนมากให้เลือกใช้ และใช้โปรแกรมค้นหา (search engine) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรุ่นพี่/เพื่อน และสอบถามอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี อาจเป็นเพราะแหล่งสารสนเทศด้านดนตรีมีน้อย อินเทอร์เน็ตจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่นักศึกษาสามารถแสวงหาแหล่งข้อมูลดนตรีได้อย่างกว้างขวางโดยเฉพาะเว็บไซต์ www.youtube.com ซึ่งมีข้อมูลดนตรีที่เป็นสื่อมัลติมีเดียจำนวนมาก นักศึกษาสามารถค้นหาเพลง วิดีทัศน์การแสดงดนตรี หรือดาวน์โหลดข้อมูลดนตรี เพื่อใช้ฝึกทักษะทางด้านดนตรีได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และนักศึกษายังใช้แหล่งข้อมูลดนตรีจากเพื่อน/รุ่นพี่ อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญดนตรี อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความคุ้นเคยสามารถสอบถามได้ง่าย และเป็นแหล่งข้อมูลดนตรีที่มาจากการสะสมประสบการณ์ ทำให้ได้ข้อมูลดนตรีในเชิงลึกกว่าแหล่งสารสนเทศดนตรีอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee and Downie (2004) และ Narveson (1999) พบว่า นักดนตรีใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลดนตรี และนักดนตรีจะหาข้อมูลดนตรีจากเพื่อน และครอบครัว

การสืบค้นสารสนเทศ

การศึกษาการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศทางด้านดนตรีจากอินเทอร์เน็ตโดยลงมือค้นหาจากโปรแกรมค้นหา (search engine) เช่น google, bing หรือ yahoo รองลงมาคือ ค้นหาจากชั้นหนังสือโดยตรง และสืบค้นจาก WebOPAC ของห้องสมุด นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเลือกใช้คำในการสืบค้นโดยใช้ชื่อศิลปิน ชื่อวง รองลงมาคือ ชื่อเรื่อง ชื่ออัลบั้ม ชื่อเพลง และชื่อนักประพันธ์ดนตรี การที่นักศึกษาดุริยางคศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศทางด้านดนตรีจากอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ www.google.com อาจเป็น

เพราะอินเทอร์เน็ตสามารถใช้ได้ตามความต้องการโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และมหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาได้จัดระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ไว้บริการ ทำให้นักศึกษาสามารถค้นหาข้อมูลดนตรีได้สะดวกมากยิ่งขึ้น อีกทั้งห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้จัดทำโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาสำหรับสืบค้นข้อมูลอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ นักศึกษาเลือกใช้คำในการสืบค้นโดยใช้ชื่อศิลปิน ชื่อวง ชื่อเรื่อง ชื่ออัลบั้ม ชื่อเพลง และชื่อนักประพันธ์ดนตรี เพราะเป็นคำที่นักศึกษาค้นเคยจากประสบการณ์ในห้องเรียนและประสบการณ์ส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณภา อินพรหม (2551) ดนัยศักดิ์ โกวิทวิบูล (2543) วาทีนี นิลงาม (2546) นูรีดา จะปะเกีย (2549) และเอกอนงค์ ดวงจันทร์ (2549) พบว่า นักศึกษาใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรมค้นหา (search engine) แตกต่างจากผลงานวิจัยของ วิมล ชีวะธรรม (2549) พบว่า นักศึกษาสืบค้นสารสนเทศโดยการสำรวจจากชั้นหนังสือ ส่วนไพลิน จิตเจริญสมุทร (2547) สายฝน บุชา (2545) และอรุณรัตน์ ทุมมากรณ์ (2545) พบว่า นักศึกษาสืบค้นสารสนเทศจากโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee and Downie (2004) และ Narveson (1999) พบว่า นักดนตรีเลือกใช้คำในการสืบค้นจากชื่อเครื่องดนตรี ช่วงเวลา และชื่อนักประพันธ์ดนตรี และเลือกใช้คำในการสืบค้นโดยใช้ชื่อนักร้องหรือชื่อศิลปินมากที่สุด รองลงมาคือ ชื่อเพลง และเนื้อร้อง

การใช้สารสนเทศ

การศึกษาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อดนตรีที่เป็นฐานข้อมูลออนไลน์ โน้ตเพลง และซีดีเพลง วีซีดี และดีวีดีการแสดงดนตรีอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์มีความต้องการใช้สื่อดนตรีในการเรียนทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติดนตรีมาก สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นฐานข้อมูลออนไลน์มีความสะดวกในการเลือกใช้ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากสื่อ

สิ่งพิมพ์หรือสื่อโสตทัศนต้นฉบับให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล เช่น ไฟล์เพลงเอ็มพีสามหรือไฟล์เพลงที่เป็นไฟล์พีดีเอฟ เป็นต้น นอกจากนี้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังมีความทันสมัยและสามารถเรียกใช้ได้ตลอดเวลา และนักศึกษาใช้ไฟล์เพลง ซีดีเพลง วีซีดี และดีวีดีการแสดงดนตรี เพราะนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีเป็นสาขาวิชาที่เน้นศึกษาการปฏิบัติดนตรี ดังนั้น นักศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ไฟล์เพลง ซีดีเพลง วีซีดี และดีวีดีการแสดงดนตรี เพื่อเรียนรู้และฝึกฝนการปฏิบัติดนตรีให้มีความเชี่ยวชาญและสร้างสรรค์ผลงานดนตรีต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee and Downie (2004), Narveson (1999) และ Reed and Donald (2001) พบว่า นักดนตรี อาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ และผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดดนตรีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทฐานข้อมูลดนตรี โน้ตเพลงเพื่อการแสดง (performance score) และโน้ตเพลงเพื่อศึกษา (study score) สื่อโสตทัศนประเภทสื่อบันทึกเสียง (music recordings) และสื่อมัลติมีเดียมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรเพ็ญ สิงหนุต (2544) นันทิพย์ วิภาวิน (2547) และศิริสุภา เหมหยวก (2549) พบว่า นักศึกษาใช้สื่อโสตทัศนประเภท ซีดี ดีวีดี วีดิทัศน์บันทึก (ภาพยนตร์/ดนตรี) มากที่สุด

นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ส่วนมากใช้เนื้อหาดนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติดนตรีและทักษะดนตรี รองลงมาคือ ทฤษฎีดนตรี และโสตทักษะทางดนตรี ซึ่งเนื้อหาการปฏิบัติดนตรี ทักษะทางดนตรีส่วนใหญ่อยู่ในโน้ตเพลงประกอบการสอนในชั้นเรียน หรือดีวีดีสาธิตการปฏิบัติดนตรี อาจเป็นเพราะนักศึกษาสาขาดุริยางคศาสตร์ เป็นสาขาวิชาชีพ นักศึกษาจึงต้องมีการเรียนรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติดนตรีมาก เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้มาฝึกทักษะและพัฒนาเป็นนักดนตรีมืออาชีพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทีนิ นิลงาม (2546) และ Reed and Donald (2001) พบว่า อาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ใช้เนื้อหาด้านทฤษฎีดนตรี และโน้ตเพลง (study score) มากที่สุด

นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ส่วนใหญ่มี

ความตระหนักว่า การละเมิดลิขสิทธิ์เพลงเป็นผลเสียต่อผู้สร้างสรรค์ผลงานอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักศึกษามีความตระหนักว่า ห้องสมุดควรมี บริการคัดลอก (copy) เพลง รองลงมา คือ การซื้อเพลงผ่านอินเทอร์เน็ตทำให้บริษัทเพลงมีรายได้ดีและเมื่อพบเว็บไซต์ดาวน์โหลดเพลงฟรีควรบอกต่อเพื่อแบ่งปันกัน การที่นักศึกษามีความตระหนักว่า การละเมิดลิขสิทธิ์เพลงเป็นผลเสียต่อผู้สร้างสรรค์ผลงานอยู่ในระดับมาก แสดงว่า นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ และการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น อาจเป็นเพราะปัจจุบันมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรดนตรี ได้บรรจุรายวิชากฎหมายสำหรับนักดนตรีในทุกหลักสูตร ทำให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ และการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุจลินทร์ ผลกล้า (2549) พบว่า นักศึกษามีความรู้ในมาตรฐานที่ 5 กฎหมายสารสนเทศอยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษามีความตระหนักว่า ห้องสมุดควรมีบริการคัดลอก (copy) เพลง การซื้อเพลงผ่านอินเทอร์เน็ตทำให้บริษัทมีรายได้ดี และเมื่อพบเว็บไซต์ดาวน์โหลดเพลงฟรีควรบอกต่อเพื่อแบ่งปันกันในระดับปานกลางนั้น แสดงว่านักศึกษามีความตระหนักในการใช้ข้อมูลดนตรีน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Podoshen (2008) พบว่า นักศึกษารับว่า การดาวน์โหลดเพลงมีลิขสิทธิ์เป็นสิ่งผิด แต่การดาวน์โหลดเพลงมีลิขสิทธิ์เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทีนิ นิลงาม (2546) พบว่า สื่อดนตรีมีราคาแพง ดังนั้น นักศึกษาจึงต้องมีจริยธรรมการใช้สารสนเทศและมีจิตสำนึกในการใช้สารสนเทศ โดยการทำสำเนาสื่อดนตรี หรือดาวน์โหลดเพลง เพื่อใช้ในการศึกษาและพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรีเท่านั้น และนักศึกษาต้องเคารพผลงานของคนอื่น โดยไม่นำมาเผยแพร่หรือแสวงหากำไรเพราะในอนาคตนักศึกษาจะต้องกลายเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงาน และสถาบันการศึกษาต่างๆ ควรรณรงค์ให้นักศึกษามีจิตสำนึกในการเคารพกฎหมายลิขสิทธิ์ และเคารพผลงานของคนอื่น รวมถึงบริษัท

ที่ผลิตผลงานดนตรี ควรปรับราคาสินค้าให้มีราคาถูกลง เพื่อที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงผลงานดนตรีที่มีลิขสิทธิ์มากขึ้น

ปัญหาการใช้สารสนเทศ

นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สารสนเทศทางด้านดนตรีอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ สื่อดนตรีมีราคาสูง แพง สื่อดนตรีในห้องสมุดไม่เพียงพอต่อความต้องการ และแหล่งสารสนเทศทางด้านดนตรีมีไม่เพียงพอ อาจเป็นเพราะสื่อดนตรีส่วนใหญ่เป็นสื่อดนตรีที่ผลิตในต่างประเทศซึ่งมีต้นทุนในการผลิตสูง อีกทั้งเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งมาก บริษัทตัวแทนในประเทศไทยควรซื้อลิขสิทธิ์การผลิตและนำมาออกจำหน่ายในราคาถูกกว่าราคาสื่อดนตรีที่มาจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทีนิ นิลงาม (2546) พบว่า สื่อดนตรีมีราคาแพง ส่วนสื่อดนตรีในห้องสมุดไม่เพียงพอต่อความต้องการ และแหล่งสารสนเทศทางด้านดนตรีมีไม่เพียงพอ อาจเป็นเพราะสื่อดนตรีมีราคาแพง ห้องสมุดต่างๆ ต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อสูง จึงจัดซื้อได้น้อย อีกทั้งแหล่งสารสนเทศดนตรีส่วนใหญ่อยู่ตามสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรดนตรี ซึ่งอยู่ไกลไปไม่สะดวก สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ ควรจัดทำเว็บไซต์แหล่งข้อมูลดนตรีเพื่อให้นักศึกษาสามารถสืบค้น และทราบแหล่งสารสนเทศดนตรีที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณภา อินพรหม (2551) ดนัยศักดิ์ โกวิทวิบูล (2543) จันทร์เพ็ญ สิงหนุต (2544) นูรีดา จะปะกียา (2549) อรุณรัตน์ ทุมมากรณ์ (2545) และอำไพวรรณ ทัพเป็นไทย (2547) พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการและสารสนเทศไม่ตรงตามความต้องการ ส่วนศิริสุภา เอมหยวก (2549) และสนทยา สำลี (2551) พบว่า แหล่งสารสนเทศอยู่ไกล ไม่สะดวก

การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศพบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาต่างกันมีพฤติกรรมสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการแสวงหาสารสนเทศและการสืบค้นสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีการแสวงหาสารสนเทศและการสืบค้นสารสนเทศมากกว่าเพศชาย เพราะนักศึกษาเพศหญิงมีทักษะในกระบวนการรับรู้ (จำเนียร ช่วงโชติ 2536, หน้า 189) และความรับผิดชอบการเรียนรู้สูงกว่าเพศชาย (วรรณิ ลิ้มอักษร, 2551, หน้า 14) หรืออาจเนื่องมาจากนักศึกษาเพศหญิงที่ศึกษาในสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์มีจำนวนน้อย จึงต้องใช้สารสนเทศเพื่อนำมาพัฒนาตัวเองให้มีศักยภาพ และเป็นที่ยอมรับในสังคมวิชาชีพดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม (2546) พบว่า นักศึกษาเพศหญิงใช้แหล่งสารสนเทศและใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีการแสวงหาสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาทุกชั้นปี อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาที่เพิ่งจะเริ่มต้นศึกษาเป็นปีแรก มีประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ด้านดนตรีน้อยกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น อีกทั้งยังไม่ทราบแหล่งสารสนเทศดนตรี จึงมีการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีความต้องการสารสนเทศและการแสวงหาสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีไทยมีความต้องการสารสนเทศและการแสวงหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาทุกสาขาวิชา อาจมีสาเหตุมาจาก อาจารย์ที่สอนสาขาวิชาดนตรีไทยในอดีตมีการเรียนการสอน และถ่ายทอดความรู้แบบตัวต่อตัว มีการบันทึกโน้ตเพลงไทยแบบโน้ตดนตรีสากลน้อย และรัฐบาลยังไม่สนับสนุนการจัดตั้งแหล่งสารสนเทศดนตรีไทยอย่างจริงจัง จึงทำให้แหล่งสารสนเทศดนตรีไทยมีน้อย นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีไทย

จึงมีความต้องการสารสนเทศและแสวงหาสารสนเทศมากกว่าทุกสาขาวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม (2546) พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันใช้แหล่งสารสนเทศแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ

การเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม (2546) ผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่านักศึกษาทุกชั้นปี ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทยมีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่านักศึกษาทุกสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ และห้องสมุดดนตรีหรือแหล่งบริการข้อมูลดนตรี ควรมีการพัฒนาต่อไป

1.1 นักศึกษาควรมีการพัฒนาทักษะการใช้ห้องสมุด และทักษะการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพราะสื่อดนตรีมีน้อย หากนักศึกษามีทักษะการใช้ห้องสมุด และทักษะการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จะทำให้นักศึกษาเข้าถึงสารสนเทศได้สะดวกรวดเร็วและตรงความต้องการ

1.2 ห้องสมุดควรจัดฝึกอบรมการใช้ห้องสมุด และทักษะการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตแก่นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจในระบบการจัดเก็บ การจัดแยกประเภทของสื่อดนตรี และการจัดหมวดหมู่ เพื่อให้นักศึกษาเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และบรรณารักษ์ควรมีความรู้พื้นฐานด้านดนตรี เพื่อที่จะสามารถพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศด้านดนตรีได้อย่างถูกต้อง

1.3 ห้องสมุดดนตรีควรวางแผนงบประมาณการจัดซื้อสื่อดนตรี เพื่อจะได้จัดซื้อสื่อดนตรีได้ครอบคลุมทุกประเภท สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

1.4 ห้องสมุดดนตรีควรมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดทุกภาคการศึกษา เพื่อสอบถามความพึงพอใจในเรื่องสถานที่ ทรัพยากรห้องสมุด การเข้าถึงสารสนเทศ การให้บริการของบรรณารักษ์ เพื่อนำมาปรับปรุงการให้บริการให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท ชันธสิริ. (2550). *ดุริยางคศิลป์ตะวันตก (เบื้องต้น)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมสันต์ วงศ์วรรณ. (2551). *ดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์เพ็ญ สิงหนุต. (2544). *พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จำเนียร ช่วงโชติ. (2536). *จิตวิทยาความแตกต่าง (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ญาณภา อินพรหม. (2551). *พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรุทธ์ สุธงจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 3, ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดนัยศักดิ์ โกวิทวิบูล. (2543). *ความต้องการและลักษณะการใช้สารนิเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม. (2546). *การใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). *การใช้และความต้องการสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. *วารสารห้องสมุด*, 48(2), 23-35.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2550). *ห้องสมุดในฝัน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุรีดา จะปะเกีย. (2549). *การใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอิสลามยะลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7, ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ไพลิน จิตเจริญสมุทร. (2547). *การใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มุจลินทร์ ผลกล้า. (2549). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณิ์ ลิ้มอักษร. (2551). *จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุง)*. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสงขลา.
- วาทีณี นิลงาม. (2546). *การใช้สารนิเทศของอาจารย์สาขาดุริยางคศิลป์*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมล ชีวะธรรม. (2549). *รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในห้องสมุดวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริสุภา เหมหยวก. (2549). *รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้สารสนเทศในการเรียนของนักศึกษาภาคปกติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สนทยา ลำสี. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- สายฝน บุชา. (2545). ความต้องการและสภาพการใช้สารสนเทศของนักศึกษาและอาจารย์ในสถาบันวิทยบริการ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. *วารสารห้องสมุด*, 46(3), 69-75.
- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. (2551). *ทรัพยากรสารสนเทศด้านดนตรี ประเภทสิ่งพิมพ์ และสื่อโสตทัศน์ (การสำรวจ รวบรวม
และจัดหา)*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- อรุณรัตน์ ทุมมากรณ์. (2545). รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้บริการสืบค้นสารสนเทศของผู้ใช้บริการในสำนักวิทยบริการ
สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อารีย์ ชื่นวัฒนา. (2545). พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดเก็บและการค้นคืน
สารสนเทศ* (หน่วยที่ 13). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย. (2547). *การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- เอกอนงค์ ดวงจันทร์. (2549). *การแสวงหาและการใช้สารนิเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- Inskip, C., Butterworth, R., & Macfarlane, A. (2007). A study of the information needs of the users of
a folk music library and the implications for the design of a digital library system. *Information
Processing and Management*, 44, 647-662.
- Lee, J. H., & Downie, J. S. (2004). *Survey of music information needs, uses, and seeking behaviors:
Preliminary findings*. Unpublished master's thesis, University of Pompeu Fabra, Barcelona,
Spain.
- Narveson, L. (1999). *The information needs and seeking behaviors of amateur musicians:
A qualitative study*. Unpublished master's thesis, The University of North Carolina at Chapel
Hill.
- Podoshen, J. S. (2008). Why take tunes?: An exploratory multinational look at student downloading.
Journal of Internet Commerce, 7(2), 180-200.
- Reed, B., & Donald, R. T. (2001). Perspective on information needs and library services for the fine
arts faculty. *The Journal of Academic Librarianship*, 27(3), 229-233.